

תוך סיכון נפשו. באחד הניירות היתה חבוייה עובדה קטנה: הוזכרה בו עדות שמסר קסטנר, אחרי המלחמה, בזכות קורט בכר, אלוף ב"ס. תמיר ריפרף בניירות, ומבטו נתפס לעובדה זו. הוא לא הגיד עפעף, והמשיך בחקירת קסטנר, הבוטח בעצמו, השיב לשאלות ללא מחשבה יתירה. הוא אישר שכל הס"ס היו פושעים, ושכל מי שעזר לאיש ס"ס להימלט מעונש הוא בוגד. אז שקף תמיר את הנייר שהגיש קסטנר עצמו, והנחית את המהדוי מה: האם נכון שאתה, ד"ר קסטנר, העדת לטובת קצין ס"ס בכיר בשם קורט בכר, ועזרת להצילו מעונש?

דממה השתררה באולם בית-המישפט במיגרש-הרוסים הירושלמי. בתוך דממה זו תלה השופט בנימין הלוי את עיניו הבולטות בקסטנר. באיתו רגע נחרץ דיון-מוות.

עד לאותו יום חש תמיר שהלוי הוא נגדו, ובו לגרינוולד. השופט הרגיש, ללא ספק, שהזקן השמיץ ללא כל ידיעה, וכי הסניגור פועל בחלל ריק מראיות. אך מאותו רגע הפך השופט למאשים, והחלו היחסים המוזרים הליידימיר, שנמשכו זמן רב. שופט אחר, שקול יותר, היה בוודאי מעלה על דעתו שיכולה להיות מערכת-יחסים מורכבת מאד בין קסטנר ואייכמן, ובין קסטנר ובכר, במעמקי הגיהנום הסוריאליסטי של הכיבוש הנאצי. הוא היה בוודאי לוקח בחשבון שקסטנר עמד תחת לחץ עצום להעלים פרשות שקשה היה להסבירם לקהל הישראלי, ושיכלו להזיק למפא"י, שקסטנר היה מועמדה לכנסת. היסטוריונים וסופרים בוודאי עוד יתווכחו ביניהם במשך דורות על השאלה: מי היה קסטנר, אילו כוחות מיסטוריים התנגדו בנפשו.

אבל כשברק בנימין הלוי היה הכל, לפתע, ברור כשמש. הוא לא נתן רק פסק-דין שבו הרשיע, למעשה, את העד קסטנר. הוא הרחיק לכת הרבה יותר מכך. הוא חרג מן המינוח המישפטי האפור, המסובך-בכוננה, ושלף פסוק מאוצר-המילים של האינקוויזיציה הדתית. קבע הדוי, בפסק-דין שהפיל ממשלה: "קסטנר מכר את נשיו מתו לשטן".

כאשר הגיע פסק-דין זה לבית-המישפט העליון, בוטלו חלקים גדולים ממנו, וניצחונו של תמיר הפך למפלה. השופטים העליונים, בהרכב רחב, פסלו חלק גדול מקביעותיו הקיצוניות של הלוי, וטיהרו את קסטנר מרוב החשדות נגדו אבל הפסוק המיסטי עשה את שלו.

קשה לרעת באיזו מידה התנגד פסוק זה כליבותיהם של הצעירים שרצחו את ישראל, קסטנר, כעבור זמן-מה, בלידה חשוך כשדירות ישימונאד כתליאכריב.

דגל שחור

נתיים אחריו שעבר הלוי בפסק-דין קסטנר אל עולמי-המיתולוגיה של אלוהים ושטן, הוא התפרסם שוב במישפט סנסציוני. בלילה שבו פתח דויד בן-גוריון במלחמת-סיני, ביצעה היחידה של מישמר-הגבול בכפר-קאסם מעשה-זוועה בעל אוטי נאצי. כחמישים גברים, נשים וילדים הועמדו אל הקיר ונקצרו בצרורות מיקלעים, בדם קר. כשחזרו הביתה אחרי יום-עבודה בשדה, מבלי לדעת כלל שבינתיים הוטל עוצר.

תחילה נעשה נסיון להשתק את התועבה. אולם קומץ אנשים, ובראשם אנשי העולט הוזה, שהיו מוכנים לסכן את עצמם כדי לשבור את קשר-ההשתקה, גרמו לחשיפת האמת. בן-גוריון החליט להעמיד את מבצעי-הזוועה בפני בית-המישפט צבאי. בנימין הלוי נלקח מבית-המישפט המחוזי בירושלים, הולכש מדים שד קצין צה"ל, וישב כאב בית-הדין במישפט היסטורי זה. הוא נחרד, כמו בולנז, לשמע העדויות הנוראות.

פסק-דינו של הלוי היה תמרור בהיסטוריה המישפטית של ישראל. הוא קבע בו את חובתו של חייל לטרב למלא פקודה שהיא בעליל בלתי-יחוקית. כמו פסק-דין קסטנר, סובב גם פסק-דין זה סביב פסוק ציורי אחד. על פקודה שהיא בלתי-יחוקית בעיניו, קבע הדוי, מתנפף "דגל שחור" — כדומר, כל אדם נורמלי יבול להבחין באי-יחוקותה.

אילו הסתפק הלוי בכך, והיה מוסיף עונשים סבירים לרוצחי כפר-קאסם, היה פסק-הדין משיג את מטרתו החיובית. אבל הלוי לא יכול היה להיעצר. כרגיל, איבד את חושי-המידה.

קנאותו — הפעם קנאות לדבר טוב — שברה את הכלמים. הלוי הטיל על הנאשמים העיקריים, ממפקד-הגדוד ומטה, עונשים כה דראקוניים, עד שרוב הציבור הודעוץ מן העונשים יותר מאשר מן הזוועה עצמה. רגשי-התועבה פינו את מקומם להשתתפות בגורל הנאשמים. הציבור ידע שהנאשמים האמינו שהם ממלאים פקודה, ושלא חונכו מעולם לטרב למלא פקודה כזאת. כמו במישפטו של הסרן האמריקאי קאלי, כעבור שנים, התרשם הציבור שדופקים את החיילים הקטנים, בעוד שהאחראיים האמיתיים למתן הפקודה ממשיכים לעשות קאריירה. התקוממותו של חלק גדול מן הציבור נגד העונשים שהטיל הדוי הרפה את כוחיה-המחוק המוסרי והחינוכי שיכוכ. היה זהות לפסק-דין. מאז לא הוגש עוד בישראל שום מישפט על ביצוע מעשי-זוועה בעיתות מלחמה. פרשות המורות הושתקו.

כמו בפעמים אחרות, ריצפו הכוונות הטובות של הלוי את הדרך לגיהנום.

פצת האדם השלישי

פסק-דין קסטנר הפיל ממשלה. (הציונים-הכלליים — אבות הליברלים של היום — פרשו מן הממשלה, ערב הבחירות של 1955, כאשר החליט ראש-הממשלה משה שרת להגיש עליו עירעור.) אחרי פרשת כפר-קאסם, זכה הלוי בהודמנות נוספת להפיל ממשלה — ואכן עשה זאת.

בימים שהלוי היה עסוק בפרשת קסטנר, אירע במצריים עסקי-הביש המפורסם. במרכזו עמד האיש שנשלח על-ידי ראש אמ"ן, בנימין גיבלי, לפקד על ביצוע התוכנית האווילית לפוצץ מוסדות אמריקאיים ובריטיים בערי מצריים. שמו היה אברהם ("אבריי") זיידנורג, מי שנודע דימים בתוארי המיסתורין "האדם השלישי".

אחרי כמה פיגועים, תפס שוטר מצרי את אחד מחברי הרשת, יהודי מצרי, שעמד להניח פצצת-תבערה קטנה בבית-קולנוע בקאהיר. הפצצה החלה בוערת בכיסו של האיש, וכך נלכד. תוך זמן קצר נתפסו כל חברי הרשת — מילכד אברי. הוא הצליח להימלט ממצריים.

קורותיו של אברי ביממה האחרונה לפני בריחתו נותרו לוטים בערפל. איסר הראל, הממונה על שירותי-הביטחון, חשד בו שהוא מסר את הרשת למצריים, כדי להציל את עצמו. ברבות הימים שולל אברי לחזור מאירופה לישראל — וכאן נעצר בעזון ריגול חמור. ברשותו נמצאו מיסמכים כמוסים של צה"ל. הוא עצמו טען שהתוכחות נגדו בווימו על-ידי הש"ב (שירותי-הביטחון הכללי), כיוון שלא היו לאיסר הוכחות כדי לאמת את החשד לגבי מעשיו במצריים.

אברי הועמד לדין בעזון החוקת החומר הצבאי הסודי — ללא קשר לפרשת מצריים. המישפט כולו התנהל בסודי-סודות, מחוץ לכותלי בית-המישפט, במחנה צבאי שנסגר הרמטית. על כס השופט ישב בנימין הלוי. מעולם לא התקיים בארץ מישפט פודי יותר. אף מילה אחת על עצם קיומו לא דלפה החוצה. איש לא יכוד היה להעלות על דעתו שבמישפט כמות זה יונח הפתיל להתפוצצות איירה — ושהשופט הלוי הוא שביצת אותו.

הלוי קיבל את כל טענות הש"ב, דחה את כל טענות אברי. הוא דן אותו לעונש (המשך בעמוד 26)

1955: שופט דן יחיד במשפט קסטנר

1958: אב בית הדין במשפט כפר-קאסם

1960: ליד השופט לנדוי במשפט אייכמן